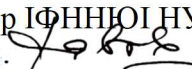

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІФННЮІ НУ «ОЮА»
проф. Роман САВЧУК
«2» вересня 2024 р.

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

**ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО
ОК 28**

рівень вищої освіти
ступінь вищої освіти
галузь знань
спеціальність
освітня програма

перший (бакалаврський)
бакалавр
08 Право
081 Право
Право

Розробник програми: к.ю.н., доц. Романюк Андрій Богданович

Затверджено на засіданні кафедри цивільного та господарського права і процесу (протокол № 1 від 27.08.2024 р.)

В.о. завідувача кафедри цивільного та
господарського права і процесу

Андрій РОМАНЮК

Начальник навчального відділу

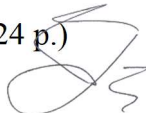
Ірина ЯЦКІВ

Гарант освітньої програми

Роман САВЧУК

Науково-методична рада (протокол № 1 від 02.09 2024 р.)
Голова науково-методичної ради

Олег БЕЗНОСЮК

Заступник директора

Олег БЕЗНОСЮК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Анотація

Господарське право України є однією з провідних галузей у системі права України. Особливого значення господарське право набуває саме у період активного розвитку ринкових відносин, формування та функціонування ринку товарів, робіт і послуг, адаптації їх до загальноєвропейських та світових вимог. Предметом навчальної дисципліни «Господарське право» є сукупність господарських відносин, які виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання. Її вивчення студентами передбачає, крім лекцій, проведення практичних занять, виконання контрольних робіт, написання дипломних робіт, а також складання заліків та іспиту.

У навчальному курсі «Господарське право» розглядаються основні засади господарювання в Україні та господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання.

Актуальність навчальної дисципліни «Господарське право» зумовлюється тим, що господарське право виступає не лише правовою основою державної політики в економічній сфері, але й регулятором господарської діяльності та господарських відносин між суб'єктами господарювання. У зв'язку з мінливістю господарських відносин актуальним завданням науки господарського права виступає оцінка стану господарського законодавства та визначення перспектив його розвитку та удосконалення. Опанування загальних та особливих питань господарського права сприятиме підготовці висококваліфікованих спеціалістів у сфері господарської діяльності, що свідчить про актуальність навчальної дисципліни «Господарське право».

1.2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Господарське право» є опанування майбутніми фахівцями у галузі права особливостей правового регулювання господарських відносин, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання, а також формування у них навичок використання отриманих правових знань у подальшій практичній роботі.

Завданнями ОК є:

формування у здобувача вищої освіти розуміння поняття господарського права як галузі права, його юридичної природи, категоріального апарату, принципів, джерел, функцій і предмету правового регулювання, методології правового регулювання господарських правовідносин;

вивчення студентами теоретичних і практичних аспектів порядку заснування та припинення суб'єктів господарювання;

отримання знань порядку укладення, зміни і припинення господарських договорів та навиків договірної роботи;

засвоєння підстав, порядку та меж притягнення суб'єктів господарювання до господарсько-правової відповідальності;

вивчення механізму правового регулювання господарсько-торговельної діяльності;

ознайомлення з основними формами готівкових і безготівкових розрахункових відносин;

набуття навичок застосування здобутих теоретичних знань у практичній діяльності при вирішенні спорів та конфліктних ситуацій, що виникають у господарських правовідносинах.

3. ТЕМАТИЧНИЙ ВИКЛАД ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи господарського права

Становлення господарського права як галузі права. Історичні передумови виділення господарського права в самостійну галузь права. Періодизація становлення і розвитку господарського права України. Розвиток господарського права як галузі права в Україні.

Предмет господарсько-правового регулювання. Особливості господарсько-виробничих відносин. Організаційно-господарські відносини та їх підстави виникнення. Особливості регулювання внутрішньогосподарських відносин.

Метод правового регулювання: поняття та види (метод автономних рішень, метод власних приписів і метод рекомендацій)

Принципи господарського права та їх значення для регулювання господарської діяльності. Конституційні та галузеві принципи господарського права: забезпечення економічної багатоманітності та рівний захист державою усіх суб'єктів господарювання; свобода підприємницької діяльності у межах, визначених законом; вільний рух капіталів, товарів та послуг на території України; обмеження державного регулювання економічних процесів у зв'язку з необхідністю забезпечення соціальної спрямованості економіки, добросовісної конкуренції у підприємстві, екологічного захисту населення, захисту прав споживачів та безпеки суспільства і держави; захист національного товаровиробника; заборона незаконного втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у господарські відносини.

Господарське право як система законодавства та інших джерел права. Господарський кодекс України як найважливіший акт кодифікування українського права. Співвідношення Господарського і Цивільного кодексів України. Загальна характеристика інших актів господарського законодавства України. Ділові звичаї як джерело господарського права. Нормативний договір як джерело господарського права. Судова практика як джерело господарського права.

Наука господарського права: її предмет та система. Основні правові категорії і поняття господарського права. Проблема понятійного апарату та понятійних рядів. Генеральний чи загальний понятійний ряд: право на здійснення господарської діяльності, право на здійснення підприємницької діяльності, підприємець, ринок, державне регулювання, господарювання, господарська діяльність, право власності. Спеціальний понятійний ряд: господарюючий суб'єкт, його структура і компетенція, держава і її органи, правовий режим майна. Функціональний понятійний ряд: інвестування, фінансування, кредитування, облік, звітність, інновація, ціноутворення та цінове регулювання, відповідальність. Основні напрямки розвитку господарсько-правових досліджень на сучасному етапі розвитку.

Господарське право як навчальна дисципліна. Система курсу господарського права: загальна та особлива частина. Співвідношення господарського права і цивільного, адміністративного, фінансового, земельного, аграрного права.

Тема 2. Господарська діяльність як об'єкт правового регулювання

Поняття господарської діяльності. Господарська діяльність і підприємницька діяльність: співвідношення понять.

Поняття і значення способів заснування господарської діяльності. Порядок та етапи створення суб'єктів господарювання.

Державна реєстрація: порядок та зміст. Документи, які подаються для державної реєстрації.

Установчі документи юридичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності. Класифікація установчих документів. Вимоги до змісту установчих документів юридичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.

Підстави та порядок припинення господарської діяльності. Ліквідація та реорганізація суб'єктів господарювання. Підстави і порядок проведення ліквідації. Задоволення вимог кредиторів при ліквідації. Добровільне та примусове припинення діяльності.

Державна реєстрація припинення суб'єктів господарювання. Документи, які подаються для державної реєстрації припинення суб'єкта господарювання.

Ліцензування окремих видів господарської діяльності. Поняття ліцензування та ліцензії. Види господарської діяльності, які підлягають ліцензуванню. Порядок одержання ліцензій.

Патентування деяких видів підприємницької діяльності. Поняття патентування та торгового патенту. Види підприємницької діяльності, які підлягають патентуванню. Порядок одержання торгового патенту.

Державна реєстрація зміни реєстраційних даних про суб'єкта господарювання.

Припинення діяльності суб'єкта господарювання – юридичної особи: поняття та форми. Порядок ліквідації та реорганізації суб'єктів господарювання – юридичних осіб. Державна реєстрація припинення суб'єктів господарювання – юридичних осіб. Особливості припинення підприємницької діяльності фізичної особи.

Майнова основа господарювання в Україні. Право власності та інші речові права.

Тема 3. Суб'єкти господарського права

Поняття та ознаки суб'єкта господарювання. Критерії класифікації та види суб'єктів господарювання. Колективні і індивідуальні суб'єкти господарювання. Організаційні та договірні суб'єкти господарювання. Суб'єкти приватного та публічного права в господарській діяльності. Суб'єкти основного виробництва та інфраструктури ринку.

Поняття підприємства як організаційної форми господарювання. Види та організаційно-правові форми підприємств. Організаційна структура та управління підприємством. Правове становище державних підприємств. Правове становище комунального унітарного підприємства. Поняття, види та правове становище підприємств колективної власності. Правове становище приватних та інших підприємств.

Поняття господарського товариства. Історія виникнення господарських товариств. Види господарських товариств. Правовий статус акціонерного товариства. Правовий статус товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю. Правовий статус повного і командитного товариств.

Майно та майнові права у господарському товаристві. Права та обов'язки учасників господарського товариства. Управління господарським товариством.

Поняття об'єднання підприємств. Види та організаційно-правові форми об'єднань підприємств. Функції та компетенція об'єднання підприємств. Управління об'єднанням підприємств. Асоційовані підприємства та холдингові компанії.

Правовий статус громадянина як суб'єкта господарювання. Особливості правового статусу інших суб'єктів господарювання. Особливості правового статусу кредитних спілок у сфері господарювання. Особливості правового статусу благодійних та інших неприбуткових організацій у сфері господарювання.

Тема 4. Легалізація господарської діяльності.

Легалізація господарської діяльності

Поняття легалізації господарської діяльності та її складові. Державна реєстрація суб'єктів господарювання. Ліцензування окремих видів господарської діяльності. Дозвільні процедури у сфері господарювання.

Етапи створення суб'єкта господарювання.

Державна реєстрація суб'єктів господарювання.

Особливості державної реєстрації господарської діяльності фізичної особи.

Особливості державної реєстрації суб'єктів господарювання – юридичних осіб.

Установчі документи суб'єктів господарювання.

Ліцензування видів господарської діяльності. Порядок отримання ліцензії на окремі види господарської діяльності. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності.

Дозвільна система у сфері господарської діяльності. Принцип мовчазної згоди.

Тема 5. Припинення господарської діяльності

Припинення діяльності суб'єкта господарювання – юридичної особи: поняття та форми.

Порядок ліквідації та реорганізації суб'єктів господарювання – юридичних осіб. Злиття, приєднання, поділ, перетворення як способи реорганізації.

Державна реєстрація зміни реєстраційних даних про суб'єкта господарювання та припинення суб'єктів господарювання – юридичних осіб.

Особливості припинення підприємницької діяльності фізичної особи.

Припинення господарської діяльності в порядку банкрутства.

Тема 6. Господарські зобов'язання та господарські договори

Господарське зобов'язання: поняття та види (майново-господарські зобов'язання та організаційно-господарські зобов'язання, соціально-комунальні зобов'язання суб'єктів господарювання, публічні зобов'язання).

Підстави виникнення господарських зобов'язань: безпосередньо із закону або іншого нормативно-правового акта, що регулює господарську діяльність; з акту управління господарською діяльністю: з господарського договору та інших угод, передбачених законом, а також з угод, не передбачених законом, але таких, які йому не суперечать; внаслідок заподіяння шкоди суб'єкту або суб'єктом господарювання, придбання або збереження майна суб'єктів або суб'єктом

господарювання за рахунок іншої особи без достатніх на те підстав: у результаті створення об'єктів інтелектуальної власності та інших дій суб'єктів, а також внаслідок подій, з якими закон пов'язує настання правових наслідків у сфері господарювання.

Господарські договори: види, зміст, форма та порядок укладення. Істотні умови господарського договору: предмет, ціна та строк дії договору.

Особливості укладання попередніх договорів. Особливості укладання господарських договорів на основі вільного волевиявлення сторін, примірних і типових договорів. Особливості укладання господарських договорів за державним замовленням. Особливості укладання господарських договорів на біржах, ярмарках та публічних торгах. Укладання господарських договорів за рішенням суду. Укладання організаційно-господарських договорів.

Загальні правила виконання господарських договорів. Передача (делегування) прав у господарських зобов'язаннях. Місце виконання господарського зобов'язання. Виконання грошових зобов'язань. Забезпечення виконання господарських зобов'язань. Банківська гарантія забезпечення виконання господарських зобов'язань. Загальногосподарські (публічні) гарантії виконання зобов'язань.

Страхування підприємницьких ризиків, фінансових ризиків. Перестрахування.

Загальні умови припинення господарських зобов'язань. Розірвання господарських зобов'язань або визнання недійсним господарських зобов'язань за рішенням суду.

Тема 7. Господарсько-правова відповідальність

Поняття господарсько-правової відповідальності та її місце в системі інших видів юридичної відповідальності. Ознаки та принципи господарсько-правової відповідальності.

Поняття і види санкцій у господарських правовідносинах. Види санкцій: відшкодування збитків; штрафні санкції; оперативно-господарські санкції, адміністративно-господарські санкції. Склад збитків та необхідні умови їх відшкодування. Співвідношення понять «неустойка», «штраф», «пеня».

Види господарсько-правової відповідальності: часткова, солідарна, регресна та субсидіарна; повна, обмежена та підвищена.

Підстави господарсько-правової відповідальності. Межі господарсько-правової відповідальності. Зменшення розміру та звільнення від відповідальності.

Порядок реалізації господарсько-правової відповідальності. Досудовий порядок реалізації господарсько-правової відповідальності. Судовий порядок реалізації господарсько-правової відповідальності.

Тема 8. Обмеження монополізму і захист економічної конкуренції

Загальна характеристика антимонopolно-конкурентного законодавства.

Поняття економічної конкуренції та її складові. Правове забезпечення добросовісної конкуренції. Поняття і форми недобросовісної конкуренції.

Обмеження монополізму та сприяння змагальності у сфері господарювання. Поняття і ознаки monopolного становища на ринку. Суб'єкти monopolної діяльності. Природні monopolії. Наслідки здійснення monopolної діяльності.

Антиконкурентна поведінка у вигляді зловживання монопольним положенням. Антиконкурентні узгоджені дії. Антиконкурентні дії органів влади, місцевого самоврядування та адміністративно-господарського управління і контролю.

Контроль за концентрацією суб'єктів господарювання. Відповідальність за здійснення монопольної діяльності.

Тема 9. Ціни та ціноутворення у сфері господарювання

Поняття та сутність категорії «ціна» у господарських зобов'язаннях та у господарській діяльності.

Види цін у господарській діяльності. Вільні та регульовані ціни. Оптові та роздрібні ціни.

Вільні ціни. Порядок формування вільної ціни.

Державне регулювання цін. Завдання державного регулювання цін. Способи державного регулювання цін.

Порядок формування і встановлення цін під час проведення експортних (імпортних) операцій та на експортні (імпортні) товари.

Органи державного контролю (нагляду) та спостереження у сфері ціноутворення та їх господарсько-правова компетенція. Повноваження Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства економіки України, Антимонопольного комітету України, Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, органів місцевого самоврядування у питання ціноутворення та контролю за цінами.

Адміністративно-господарські санкції за порушення законодавства про ціни і ціноутворення.

Тема 10. Особливості правового регулювання господарсько-торговельної діяльності

Поняття господарсько-торговельної діяльності, її види: внутрішня торгівля та зовнішня торгівля. Форми здійснення господарсько-торговельної діяльності: матеріально-технічне постачання і збут; енергопостачання; заготівля; оптова торгівля; роздрібна торгівля і громадське харчування; продаж і передача в оренду засобів виробництва; комерційне посередництво у здійсненні торговельної діяльності; інша допоміжна діяльність по забезпеченню реалізації товарів (послуг) у сфері обігу. Договори, що укладаються при господарсько-торговельній діяльності: договір поставки, контрактації сільськогосподарської продукції, енергопостачання, купівлі-продажу, оренди, міни (бартеру), лізингу тощо.

Поняття договору поставки. Істотні умови договору поставки: предмет, кількість, асортимент, строк і порядок поставки. Короткотерміновий та довгостроковий договір поставки. Якість та комплектність товарів, що поставляються. Застосування правил «Інкотермс» при поставці товарів.

Поняття договору контрактації сільськогосподарської продукції, істотні умови договору контрактації: види продукції (асортимент), номер державного стандарту або технічних умов, гранично допустимий вміст у продукції шкідливих речовин; кількість продукції, яку контрактант приймає безпосередньо у виробника; ціна за одиницю, загальна сума договору, порядок і умови доставки, строки здавання-приймання продукції; обов'язки контрактанта щодо подання допомоги в

організації виробництва сільськогосподарської продукції та її транспортування на приймальні пункти і підприємства; взаємна майнова відповідальність сторін у разі невиконання ними умов договору; інші умови, передбачені Типовим договором контрактації сільськогосподарської продукції, затвердженим у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Поняття договору енергопостачання. Предмет договору енергопостачання. Кількість і якість енергії. Строки, ціни та порядок розрахунків за договором енергопостачання

Торговельно-біржова діяльність як різновид господарсько-торговельної діяльності. Поняття, види та юридичні ознаки біржі. Функції, права та обов'язки біржі. Види біржових угод в залежності від різних критеріїв; угода із заставою на купівлю та угода із заставою на продаж; ф'ючерсна, форвардна угода та опціон. Правила біржової торгівлі.

Поняття договору оренди. Об'єкт договору оренди. Істотні умови договору оренди: об'єкт оренди (склад і вартість майна з урахуванням її індексації); строк, на який укладається договір оренди; орендна плата з урахуванням її індексації; порядок використання амортизаційних відрахувань; відновлення орендованого майна та умови його повернення або викупу. Припинення договору оренди. Відмінність договору оренди від договору лізингу. Поняття договору лізингу. Види лізингу.

Поняття договору міни (бартеру). Істотні умови договору міни (бартеру). Зберігання у товарному складі.

Тема 11. Особливості правового регулювання фінансової діяльності

Поняття фінансової діяльності. Фінансова установа: поняття та ознаки.

Поняття банківської діяльності. Банки: поняття, правове становище та види (державний, кооперативний). Банківські операції та їх види.

Поняття та види кредиту. Критерії поділу кредитів на види (за строками користування; способом забезпечення; ступенем ризику; методами надання; строками погашення; іншими умовами надання, користування або погашення.) Поняття та форма кредитного договору. Істотні умови кредитного договору.

Порядок відкриття рахунків у банках. Види рахунків (вкладний та поточний). Порядок та форми розрахунків в господарському обороті.

Форми регулювання банківської діяльності.

Поняття страхової діяльності. Законодавство про страхову діяльність. Договір страхування: поняття, види та істотні умови. Правове становище учасників страхової діяльності. Державний нагляд за страховою діяльністю.

Тема 12. Правове регулювання транспортних перевезень

Транспорт у системі суспільного виробництва. Транспортна система України.

Законодавство про транспорт.

Ліцензування окремих видів діяльності в галузі транспорту.

Майно підприємств транспорту та землі транспорту.

Обов'язки та права підприємств транспорту.

Відповідальність підприємств транспорту.

Поняття та види транспортних перевезень.

Договір транспортного перевезення, його різновиди, істотні умови.

Тема 13. Правове регулювання відносин у капітальному будівництві

Поняття, види і способи капітального будівництва

Поняття правовідносин та суб'єктів правовідносин в сфері капітального будівництва.

Джерела правового регулювання правовідносин у сфері капітального будівництва.

Державне регулювання діяльності у сфері капітального будівництва. Ліцензування, дозволи на здійснення будівництва.

Поняття договору підряду на капітальне будівництво. Сторони договору підряду на капітальне будівництво. Істотні умови договору підряду на капітальне будівництво.

Договір генерального підряду та договір субпідряду.

Договори на виконання проектних та пошукових робіт.

Тема 14. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Поняття зовнішньоекономічної діяльності. Принципи зовнішньоекономічної діяльності. Законодавство про зовнішньоекономічну діяльність.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.

Види зовнішньоекономічної діяльності (експорт та імпорт товарів, капіталів та робочої сили; надання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України послуг іноземним суб'єктам господарської діяльності, наукова, науково-технічна, науково-виробнича, виробнича, навчальна та інша кооперація з іноземними суб'єктами господарської діяльності; навчання та підготовка спеціалістів на комерційній основі; міжнародні фінансові операції та операції з цінними паперами у випадках, передбачених законами України; кредитні та розрахункові операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності тощо).

Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій.

Валютні рахунки суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності: суб'єкти, порядок відкриття.

Поняття іноземних інвестицій. Форми іноземних інвестицій

Особливості правового регулювання іноземних інвестицій, що здійснюються за окремими договорами (контрактами): концесійні договори, договори (контракти) про інвестиційну діяльність. Гарантії та компенсації іноземним інвесторам.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

4.1. Основна:

1. Актуальні проблеми господарського права: Навч. посіб. / [за ред. В.С. Щербини]. К.: Юрінком Інтер, 2013. – 528 с.
2. Баїк О. І. Господарське право. Особлива частина : підручник / О. І. Баїк; Національний університет "Львівська політехніка". Львів : Растр-7, 2023. - 199 с. - Бібліогр.: с. 190-193.
3. Господарське право (Загальна частина) : підручник / за ред. В. С. Щербини, В. В. Рєзнікової. Київ : Видавництво Ліра-К, 2023. 588 с.
4. Господарське право: загальна частина : навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К. Р., Юнін О. С., Юніна М. П. та ін.]. – Дніпро: Видавець Біла К. О., 2019. – 262 с.
5. Господарське право : навч. посібник / укл. А.А. Бутирський. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 144 с.
6. Господарське право : підручник / О. П. Подцерковний, В. Г. Олюха, О. О. Квасніцька [та ін.] ; за ред. О. П. Подцерковного. 4-те вид., доп. і перероб. Одеса: Фенікс, 2024, 584 с.
7. Деревянко Б. В. Господарське право: особлива частина (правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки) : навчальний посібник / д-р юрид. наук, проф. Б. В. Деревянко; МВС України, Донецький державний університет внутрішніх справ. — Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. — 314 с.
8. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України. За заг. ред. Щербини В.С., Пацурії Н.Б.]. – К.: Юрінком Інтер, 2019, 816с
9. Швидка Т. І. Господарське право в схемах і таблицях : навч. посіб. / Т.І. Швидка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – 6-те вид., перероб. і допов. – Харків : Право, 2023. – 208 с.

Нормативні акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб: Закон України від 09.01.2025 № 4196-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20/conv#n169>
4. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/conv#n1413>
5. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
6. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII.
7. Митний кодекс України від 11.07.2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/4495-17>
8. Про стандартизацію: Закон України від 05.06.2014 р. № 1315-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text>

9. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 21.06.2012 р. № 5007-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>
10. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09.2005 р. № 2806-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text>
11. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>
12. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
13. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>
14. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>
15. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
16. Про колективне сільськогосподарське підприємство: Закон України від 14.02.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2114-12#Text>
17. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 р. № 1087-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15>
18. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 21.07.2020 р. № 8149-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-20#Text>
19. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001 р. № 2908-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>
20. Про споживчу кооперацію: Закон України від 10.04.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2265-12#Text>
21. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15>
22. Про холдингові компанії в Україні: Закон України від 15.03.2006 р. № 3528-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3528-15>
23. Про товарні біржі: Закон України від 10.12.1991 р. в ред. Закону від 19.06.2020 р. № 738-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12>
24. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-1524>
25. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
26. Про приватизацію державного і комунального майна: Закон України від 18.01.2018 р. № 2269-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-19>
27. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 3 жовтня 2019 року № 157-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#Text>
28. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21.09.2006 р. № 185-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16#Text>
29. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

30. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>
31. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>
32. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>
33. Про природні монополії: Закон України від 20.04.2000 р. № 1682-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14#Text>
34. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-вр>
35. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#n2>
36. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22.11.1996 р. № 543/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/543/96-вр>
37. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>
38. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996 р. № 270/96-ВР. URL: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/270/96-вр>
39. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 06.07.1995 р. № 265/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-вр#Text>

Підручники, посібники, наукові праці:

1. Баїк О. І. Господарське право. Особлива частина : підручник / О. І. Баїк; Національний університет "Львівська політехніка". Львів : Растр-7, 2023. - 199 с. - Бібліогр.: с. 190-193.
2. Господарське право (Загальна частина) : підручник / за ред. В. С. Щербини, В. В. Резнікової. Київ : Видавництво Ліра-К, 2023. 588 с.
3. Господарське право: загальна частина : навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К. Р., Юнін О. С., Юніна М. П. та ін.]. – Дніпро: Видавець Біла К. О., 2019. – 262 с.
4. Господарське право : підручник / О. П. Подцерковний, В. Г. Олюха, О. О. Квасніцька [та ін.] ; за ред. О. П. Подцерковного. 4-те вид., доп. і перероб. Одеса: Фенікс, 2024, 584 с.

4.2. Допоміжна література:

1. Банківське право України : навчальний посібник / Ковалів М. В., Єсімов С. С., Назар Т. Я., Лепіш Н. Я. Семчук Ж. В., Скриньковський Р. М. Львів: СПОЛОМ, 2023. - 256 с.
2. Білецький З.І. Майнова основа господарювання / З.І. Білецький, О.О. Нагорна // Сучасні тенденції розвитку приватно-правових відносин в умовах євроінтеграційних процесів: матеріали Всеукр. наук-практ. конф. (м. Дніпро, 23 листоп. 2022 р). – Дніпро: ДДУВС, 2022. – С. 488-490.
3. Боднар, С. В. Господарсько-правова відповідальність: ознаки, процедура застосування / С. В. Боднар, Ю. А. Онищук // Вісник наукових досліджень:

актуальні регіональні проблеми економіки, права, управління і соціальної сфери. 2017. № 20. С. 87-92.

4. Борисов, І. В. Організаційно-правові форми господарюючих суб'єктів як інструмент забезпечення підприємницької діяльності // Право та інновації. 2019. № 4. С. 27-33.

5. Ватрас В. Доктринальні та нормативні питання визначення складу учасників господарських та інших видів підприємницьких товариств : Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право, Том 1 № 74 (2022). С. 93-97.

6. Віхрова, І. О. Адміністративно-господарські санкції як заходи господарсько-правової відповідальності / І. О. Віхрова // Часопис Київського університету права. 2015. № 2. с. 151-155.

7. Деревко, Ю. О. Функціонування небанківських фінансових установ в умовах сучасних викликів. Причорноморські економічні студії. 2024. № 86. С. 134-139.

8. Джуринський О. В. Джерела господарського права України: Монографія. К., Видавництво Ліра-К, 2016. 204 с.

9. Єршова С. До питання про визначення поняття "майново-господарські зобов'язання / Публічне право. 2015. № 2. С. 310-317.

10. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник. Видання 6-те, перероб. та доп. / За ред. Козака Ю. Г. –К.: «Центр учбової літератури», 2019. – 292 с.

11. Ільченко Г. Організаційно правові форми юридичних осіб: англійське та українське право / Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2021. № 1. С. 32-42.

12. Кадала В. В., Хайлова Т. В., Гузенко О. П. Банківське право: навчальний посібник / за ред. д-ра юрид. наук, проф. Б. В. Дерев'янкі; МВС України, Донецький юридичний інститут. Кривий Ріг : ДЮІ, 2020. 172 с.

13. Конкурентне право України: навч. посіб. / О. О. Бакалінська, О. В. Безух, О. В. Кологойда, І. В. Лукач, Н. Б. Пацурія, В. С. Щербина; за ред. В. С. Щербини, І. В. Лукач. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 380 с.

14. Корнєєв Ю.В. Підприємницьке право: Навчальний посібник. К, ЦУЛ, 2019, 120 с.

15. Корнєєв Ю. В. Транспортне право України: Навч. посіб. / Ю. В. Корнєєв. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 168 с.

16. Лавріненко, О. В. Акціонерні товариства в умовах євроінтеграційної трансформації українського законодавства. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 21/22. С. 23-29.

17. Львов Б. Недобросовісна конкуренція як господарське правопорушення : підходи теорії та практики. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2013. № 6. С. 62-68.

18. Пантелеймоненко, А., Мілька, А., & Павленко, О. (2023). Публічні закупівлі в Україні в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство, (51). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-20>

19. Подцерковний О. П. Від торгового права до господарського: періодизація галузевого розвитку / О. П. Подцерковний // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. Вип. 48. – Одеса : Юридична література, 2009. – С. 295-303.

20.Починюк К.Б. Нормативно-правове регулювання державної реєстрації суб'єктів господарювання. Міжнародний юридичний вісник: збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. Вип. 2 (4) 2016, С. 207-214.

21.Романюк А.Б. Щодо правової природи приватних підприємств та їх місця в системі юридичних осіб України / А.Б. Романюк // Правова система України: сучасний стан та актуальні проблеми. Збірник матеріалів сьомої всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 31 травня 2019 року). – Івано-Франківськ: Голіней О.М., 2019. – тези конференції. – С. 40-46.

22.Романюк А.Б., Павловська Л.В. Правова природа обов'язкового нотаріального посвідчення правочинів. Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал» №6. 2023. С.180-184.

23.Романюк А.Б., Павловська Л.В. Актуальні питання форми договорів тимчасового користування транспортними засобами. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2023. № 2. С. 39-46.

24.Романюк А.Б. Проблемні питання капіталізації платежів при припиненні суб'єктів, зобов'язаних відшкодувати шкоду, завдану каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю : Правова система України: сучасний стан та актуальні проблеми: Збірник матеріалів восьмої Всеукраїнської науково-практичної конференції, Івано-Франківськ, 13 листопада 2020 року. Івано-Франківськ, 2020. С.56-61.

25.Смітюх А.В. Підстави виходу учасника з товариств з обмеженою відповідальністю та юридичних осіб подібних організаційно-правових форм: порівняльно-правовий аспект. Часопис Київського університету права, 2020, 1. С. 188-192.

26.Ткаченко Н. Електронні публічні закупівлі: досвід країн ЄС та впровадження його в Україні. Актуальні проблеми економіки. 2016. № 10. С. 471-477.

27.Харитонов Є.О., Давидова І.В., Токарев В.О. Страхове право. Одеса, Гельветика, 2021. 298 с.

28.Швидка Т. І. Антимонопольно-конкурентне право : навч. посіб. / Т. І. Швидка. – Харків : Право, 2024. – 184 с.

29.Щербина В. Господарсько-правова відповідальність: галузевий підхід, особливості застосування та напрямки подальших наукових досліджень // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. ЮРИДИЧНІ НАУКИ. № 3(97)/2013, с. 10-15.

30.Юркевич Ю.М. Командитні товариства за законодавством України : Право і суспільство. 2016, № 1, С. 94-99.

4.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

www.rada.gov.ua – Верховна Рада України

www.ombudsman.kiev.ua – Уповноважений Верховної Ради з прав людини

www.kmu.gov.ua – Кабінет Міністрів України

www.minjust.gov.ua - Міністерство юстиції України

www.scourt.gov.ua – Верховний Суд

www.ccu.gov.ua - Конституційний Суд України

www.gp.gov.ua – Офіс Генерального прокурора

www.niss.gov.ua – Національний інститут стратегічних досліджень

www.parlament.org.ua/ - Лабораторія законодавчих ініціатив

www.nbuv.gov.ua/ - Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського

**Доцент кафедри цивільного та
господарського права і процесу**

_____ **Андрій РОМАНЮК**